

יוסף חסדי ורחל

1616

נערך ויוצא לאור ע"י "חסדי יוסף ורחל" (בהשתתפות כולל "חוני המעל")
העלון לע"נ אבי מורי ר' יוסף בר אסתר סויה "ז"ל שנלב"ע ביום י' סיון התשנ"ב
ואימי מורתי רחל בת איזה סויה ע"ה שנלב"ע ביום כז' מר חשון התשע"ז

"ישראל – ארץ החיים"

בפרשתנו בא איזכור על מות קורח ועדתו, ודומה כי לא בא אלא
בשביל החידוש שבו, והוא: "ובני קרח לא מתו".

על כך אנו קוראים בתלמוד הירושלמי: תניא, בני עדת קורח נמלו
חלק בארץ בזכות אבי אביהם ואבי אמותיהם. הוא הוא דכתיב:
"ובני קרח לא מתו". ומבאר בעל ה"תורה תמימה": רצונו לומר, לא
מתו מחלק ירושת הארץ. במילים אחרות: קבלת חלק בארץ וישיבה
בה עושה אותם נחשבים בין החיים.

בדומה לכך אנו מוצאים: "ויהושע וכלב חיו מן האנשים התרים את
הארץ". על כך אמרו חז"ל: "תניא: יהושע וכלב נמלו חלקם של
מרגלים בארץ... דאמר קרא 'חיו מן האנשים'... שחיו מחלקם".

גם כאן חוזר המוטיב האומר כי הנוחל בארץ נקרא חי, ולפיכך
המרגלים, שלא נחלו, נקראים מתים.

על פשר הקשר בין נחלת הארץ לבין החיים אומר המהרש"א
בחידושי אגדות: "לפי שארץ ישראל נקראת ארץ החיים... כמו
שכתוב 'אתהלך לפני ה' בארצות החיים'. ואמר 'בארצות' – לשון

רבים, מכיון על העולם הזה ועל חיי העולם הבא. הנה כי כן ארץ
ישראל נותנת חיים ליושביה, חיי עולם הזה וחיי נצח. ומכלל הן
למדים את הלאו, שמי שאינו נוחל הארץ, הרי לא רק שדומה כמו
שארין לו אלוה, אלא גם למי שאין לו חיים כלל. במאבקנו על זכותנו
לארץ החיים, שומא עלינו לזכור בימים אלה:

את הסיפור על החפץ חיים, שכאשר הגיעה הצהרת בלפור, קפצו
כולם משמחה והוא שקע בבכי. אמר "חקב"ה הבטיח לנו את כל
הארץ ואתם שמחים על שרוצים לתת לנו רק חלק ממנה...". גם
אנו כאשר גורנו על עצמנו להמנע מהלך בארץ, במקומות מסוימים

מחמת הסכנה, נעשה זאת מתוך צער ובכי.

יהי רצון שנלך באור החיים ונזכה לארצות החיים.

בתפלה

שבת יט' תמוז ה-תשפ"ו
פרשה: פינחס
הפטרה: דברי ירמיהו

הדלקת נרות - 19:32
צאת השבת - 20:25
ר"ת: 21:20

הדלקת נרות בשבת הבאה 19:31

פינחס	מסעות-מסעי
עמוד השחר: 4:05	4:09
זמן טלית: 4:12	4:16
זריחה: 5:40	5:45
חצות: 12:47	12:49
מנחה גדולה: 13:23	13:24
שקיעה: 19:54	19:53

הנהגות מרן

הנהגות מרן

"תפילין"
אין דעתנו נוחה מאותם אנשים שכאשר
מבחינים שהשליח צבור מגיע לקדוש,
ממהרים לשבת קודם שיתחיל בקדוש
כדי שיפטר מלעמוד. והרבה נכשלים
בזה בפרט בתפילת ערבית של שבת
מיד בחתימת מעין שבע כולם
ממהרים לשבת כדי לא לתפוס את
הקדוש וחייב ללמדם שהם טועים.
וכן ראיתי לרבים וגדולים בתורה
שנמנעים לומר קדוש שלאחר קריאת
התורה כשהוריהם בחיים ואף על פי
שנוהגים אצלנו הספרדים שהעולה
עליית משלים אומר את הקדוש הם
נמנעים מזה והשליח צבור אומר קדוש
במקומם.

העלון לרפואת
מנשה בן דוד וברוריה
מרת אחותי זינה בת רחל
ולע"נ תמי' ח' שלום בר שמחה ז"ל
ממותי מרים בת רחל ע"ה
הרצה להקדיש את העלון או חלקו
בטל... 052-5079555

דם שותת ממקום התפילין" א'

ספר לזכרון

נסים הגביר, מנכבדי הקהילה היהודית בבגדאד, היה עשיר מופלג.
עסקיו המסועפים הניבו לו רווחים נאים ביותר, שהלכו ותפחו מעת לעת.
אדם עסוק היה נסים, עסוק עד מעל לראשו. מרבה נכסים – מרבה
דאגה, אמרו רבותינו, ונסים חש זאת על בשרו. הוא היה אפוף דאגות
וטרדות, באשר לסחורה פלונית שעשתה את דרכה אליו על גבי ספינה
בנהר החידקל, כמו גם באשר לגורלה של שיירת גמלים אלמונית,
שיצאה בשליחותו, טעונה סחורות אל השוק הגדול בעיר הסמוכה.

ומכיוון שטרוד ועמוס היה, לא מצא זמן ללמוד תורה. גם כאשר הצליח
להתיישב, למשך כמה רגעים, מול ספר פתוח, לא היה מסוגל להסדיר
את מחשבותיו ולהתרכז בשורות הצפופות שלפניו.

יום אחד גמלה החלטה בליבו. אם אינני יכול ללמוד תורה – לפחות
אתמוך בלומדי תורה. הוא שמע לא פעם, על "הסכם יששכר וזבולון",
שנהגו בו חלק מחבריו הסוחרים, ועתה ביקש ליישם זאת בעצמו.

וכך, ביום שישי אחד עלה נסים הגביר למעונו של גאון עוזנו מרנא רבנו
יוסף חיים, ה"בן איש חי" זיע"א, ובפיו בקשה: "עז רצוני לתמוך בתלמיד
חכם, שיוכל לישב על התורה ועל העבודה, וכך יהיה לו חלק בתורת.
יורני מורנו ורבנו את הדרך הנכונה, לקיים הסכם זה". "ברוך תהיה
לאלוקים, בני", נענה כנגדו רבנו יוסף חיים, "אולם אם לעצתי תשמע,
אל תעביר את הכסף באופן ישיר לאחד מתלמידי החכמים בעירנו. מתן
בסתר, כאשר הנותן איננו יודע למי הוא נותן והמקבל איננו יודע ממי
הוא מקבל, היא מעלה עצומה. תנה את הכסף על ידי, ואני אעבירו
לאחד מתלמידי החכמים בעירנו, הזקוק לכך עד מאוד".

פניו של נסים נהרו. וכי קלה היא בעיניכם, שרבים של כל בני הגולה,
בכבודו ובעצמו, יטפל בעניינינו?

הוא רכן אפוא, אחז בידו של רבנו יוסף חיים, ונשק לה בחום. אחר שלח
ידו לכיס גלימתו והוציא צרור מעות תפוח.

"יש כאן מאה דינרי כסף" אמר בגיל, "רבנו יעניק אותם לתלמיד חכם
שזקוק לכך. בעזרת ה' יתברך אעלה לכאן בכל חודש, ואעביר לרבנו
סכום דומה".

מאה דינרים היו סכום נכבד, לכל הדעות והשיטות. הגאון חכם משה
עזרא מוצפי, מיקירי קרתא דבגדאד רבתי, שנבחר על ידי רבנו יוסף
חיים להיות זה שנתמך על ידי נסים הגביר, לא ידע את נפשו מרוב
אושר.

העלון לרפואת והצלחת אליעזר אלקיים וכל משפחתו ישלם ה' פעולם אמן

הודעות מרכז "Shofar" תפוח בימים: א – ה פלא... 052-5079555

שיעורי לווין

לע"נ מרן הרב עובדיה יוסף זצוק"ל
כל מוצאי שבת אפשר לצפות בשיעורי הרש"צ ר' יצחק יוסף שליט"א בלוויין על מסך גדול
בבית הכנסת אשר ב"שבט סופר"
מנויים: לקבלת העלון חינם במייל מידי שבוע שלח את המייל שלך למייל: SVISSA8@GMAIL.COM

הלכות פסח

דיני שהייה בצליה ובאפיה ובקלי הבישול
ההלכות מספר "הלכה ברורה" להרה"ג דוד יוסף שליט"א

דין שהייה בדברים הצריכים בישול רב

למ. אף על פי שלעיל בהלכה ברורה (סימן רנ"ג סעיף יט והלאה) נתבאר, שתבשיל שהיה חי סמוך לכניסת השבת, דהיינו שעדיין לא התחיל להתבשל, התירו חכמים להשהותו על גבי אש גלויה, משום שאפילו אם יחתה אינו יכול להתבשל במהרה, והרי הוא מסיח דעתו ממנו ולא יבוא לחתות בנחלים כדי למהר בישולו, מכל מקום לדעת רבים מרבתינו הראשונים, בדברים שבישולם קשה ביותר, ולא יספיק להם בישול מתחלת השבת ועד אחר סעודת שחרית, או דברים שלא יספיק להם בישול מכניסת השבת ועד צאתה, יש להחמיר שלא להשהותם על גבי אש גלויה, או על גבי כירה שאינה גרופה וקטומה, מפני שבדברים אלו הצריכים בישול רב יש לחוש שמא יחתה בנחלים בשבת כדי למהר בישולם.

דין שהייה במים צוננים

מ. כשם שאסרו חכמים להשהות סמוך לכניסת השבת על גבי אש גלויה תבשיל שאינו צריך בישול רב ומתבשל במהרה, כך אסרו חכמים להשהות מים צוננים על גבי אש גלויה, או על גבי כירה שאינה גרופה או קטומה, מפני שאף המים מתבשלים במהרה ויש לחוש שמא יחתה בנחלים למהר בישולם.

וכן אם רוצה לחמם מים מערב שבת כדי שיהיו מוכנים כשהם חמים מיד אחר צאת השבת, יש להחמיר שלא יעשה כן, מפני שיש לחוש שמא יחתה בנחלים סמוך לשקיעת החמה ביום שבת, כדי שיהיו מוכנים לו מיד אחר צאת השבת.

ויש אומרים שאם צריך למים חמים על מנת להדיח בהם כלים, ולא על מנת לשותתם, יש להקל להשהותם סמוך לכניסת השבת, ויש אומרים שאין לחלק בזה. ולענין חימום מים לצורך חימום הבית בהסקה מרכזית, או לצורך חימום מקוה טהרה, ראה להלן (סימן רנ"ה סעיפים ג—ד).

ומכל מקום אם מניח את המים הצוננים סמוך לכניסת השבת על גבי כירה גרופה או קטומה, או על גבי אש מכוסה בטס של מתכת, או על גבי פלאטה חשמלית, יש להקל לעשות כן, ואין לחוש בזה משום דין שהייה כלל.

"לאנני משפחה האנני"

רש"י הקדוש מעיר במקום: "אומר אני שזו משפחת אצבון ואני יודע למה לא נקראת משפחתו על שמו". ולכאורה צריך להבין מהו הקשר בין השם "אצבון" לשם המשפחה "אנני"?

השל"ה הקדוש מסביר זאת בעקבות מה שאמרו חז"ל על הפסוק "ויתן תהיה לך על אונך" – מפני מה אצבעותיו של אדם דומות ליתדות, שאם ישמע אדם דבר שאינו הגון יניח אצבעותיו באוניו...

הרי לנו אפוא שה"אצבע" נבראה בעבור ה"אונך", ושני השמות – אחד הם...

"לרב תרבה נחלתו ולמעט תמעט נחלתו" ציווי זה של התורה, נאמר הוא למשה רבינו. ואם כן תמוה הדבר, שהרי משה רבינו ע"ה, לא היה נוכח בחלוקת הארץ, וכיצד איפוא, ניתן היה להשיג כל כך ש"לרב תרבה נחלתו ולמעט תמעט נחלתו"?

ובאמת, ביאר הרמ"ע מפאנו זצ"ל, שציווי זה שנאמר בו: "לרב תרבה נחלתו ולמעט תמעט נחלתו", אינו נאמר למשה רבינו, אלא נאמרה כמעין מודעה רבה לאמר: "לא תחלק הארץ". בגורל, והיא – הארץ, תדע לבדה, בהכוונה ממרום, כיצד ואיך לחלק את הארץ בנחלה.

הארץ – היא שתרבה את נחלתו של הרב, והיא גם שתמעט את נחלתו של המועט...

"אבניו מת במדבר והוא לא היה בעדת קורח" ובאמת מה נפקא מינא אם היה אביהם בעדת קורח – לענין דין ירושה – אם לא?

אלא, כותב הגאון רבי גרשון אשכנזי זצ"ל בספרו "עבודת הגרשוני" אילו אכן היה צלפחד בן חפר אביהם בעדת קורח, אזי לא היתה להם טענת ממה נפשך – אם כבן אנו חשובים, נירש כבן, ואם לאו תתייבם אמנו.

לפי שמכיון שעדת קורח ירדו חיים שאולה ומבואר במדרש שהם חיים וקיימים עד עתה, אם כן ממילא אין כאן דין יבום כלל, שאין זה בגדר "כי ישבו אחים יחדיו ומת אחד מהם".

ומשום כך איפוא, הקדימו בנות צלפחד בן חפר והזכירו שלא היה אביהם בעדת קורח ואם כן הממה נפשך שלהם קיים.

"פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את זמתי"

תחילת פרשת פינחס – אינה אלא המשך ישיר של המעשה בסוף הפרשה הקודמת, פרשת בלק, ומדוע איפוא הפרידה התורה את המעשה עצמו של פנחס שהובא בפרשת בלק, מהגמול על מידת הקנאות שהיתה בו שמובא בתחילת פרשת פנחס?

רבי משה מקוצי בעל הסמ"ג, מסביר שצד זה נועד ללמדנו מוסר השכל גדול וחשוב היפה לכל זמן ולכל עת: אין מן הראוי לשלם שכר של קנאה, עד שבדקים היטב אם המעשה שלו נעשה מתחילתו ועד סופו לשם שמים ללא כל פניות ונגיעות אישיות או אינטרסים שונים – כפי שהיה במעשהו של פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן.

"לכן אמור הנני נתן לו את בריתי שלום" רבים טועים וחושבים שמידת הקנאות היא גורמת לשנאת חנם בין האחים והיא מרבה מחלוקות בעם ישראל. והאמת היא – מעיר הגר"י צדקא זצ"ל ראש ישיבת "פורת יוסף" – להיפך הגמור, ולכן באה התורה להדגיש ולומר "הנני נתן לו את בריתי שלום", דווקא בזכות הקנאות שלו מתרבה השלום בעם, אולם כל זאת בתנאי גמור שהקנאות תהיה כולה לשם שמים.

קנאות שלמה שכזאת, אין לפחד ממנה, דוקא היא זו שמרבה את השלום בתוך העם ומונעת מחלוקות מיותרות. ומי שקובע מהי קנאות לשם שמים, אלו הם זקני הדור וחכמיו – הם שמוסמכים לקבוע מתי הקנאות היא לשם שמים ומתי לא.

"ובני אליאב נמאול דתן ואבירם הוא דתן ואבירם" יש לדקדק מדוע נאמר "הוא" ולא הם, הרי הם – דתן ואבירם – היו שניים ולא אחד?

משיב על כך רבי שמעון בן יעקב שהכתוב בא ללמדנו, ששניהם היו בעצה אחת, כאיש אחד בלב אחד בעצה הרעה כאשר הצו על משה ואהרן בעדת קורח. ואפשר גם שאבירם היה נגרר אחרי דתן אחיו שהוא היה היחוס ופעיל יותר בעצה הרעה, ומשום כך נאמר "הוא דתן ואבירם" בלשון יחיד.

הנני נתן לו את בריתי שלום

מהי ברית השלום שכרת ה' עם פנחס? אם הכוונה היא לברית הכהונה, הרי כתוב במפורש "והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהנות עולם". מהי, אם כן, ברית השלום?

פנחס עשה, בכך שהרג את זמרי, מעשה שהיה טוב ורצוי לשני צדדים: מצד אחד לקבי"ה שרצה מאוד שמישהו יעשה מעשה שישיב את חרון אפו מעל העם כדי שלא יאלץ לענוש אותם בעונש קשה, וכמובן – עם ישראל שניצל ממוות ע"י מעשה הקנאות של פנחס.

לכן, הגיע לפנחס שכר גדול משני הצדדים. אמר הקב"ה: אני, מצידו, נתן לו את בריתי שלום – כלומר, אריכות ימים. פנחס, אכן, עדין חי בדורו של פתח.

ומצד ישראל, כביכול, השכר הוא ברית כהנות עולם. שהוא יהיה כהן וישראל יתנו לו ולזרעו מתנות כהונה.